

Перш. викорис.

CENTER LTD
ECO CONSULTING

ТзОВ «Центр Проект ЛТД»
79008, м. Львів, вул П. Беринди, 3/4

Довід. №

ЗВІТ

про стратегічну екологічну оцінку
документа державного планування (ДДП)
«Схема санітарного очищення населених пунктів
Великобичківської селищної ради»

Підпис і дата

Директор

Костирка В.І.

Інв. № Дубл.

Інженер-проектувальник
1 категорії
(Кваліфікаційний сертифікат
Серія АР №012381)
Менеджер природоохоронної
діяльності
(Диплом №ВК 28166162)

Бота О.В.

Зам. інв. №

Підпис і дата

Інв. № ориг.

Львів 2022

ЗМІСТ

Вступ	
1. Зміст та основні цілі документа державного планування	9
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень	11
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	30
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом	31
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	37
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	40
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	42
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка	43
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	45
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	45
11. Резюме нетехнічного характеру інформації	47
Список використаних джерел	

						Арк.
						2
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1	2
Безпритульні тварини	домашні тварини, що залишилися без догляду людини або утворили напіввільні угруповання, здатні розмножуватися поза контролем людини;
Великогабаритні відходи	тверді відходи, розміри яких перевищують 50 x 50 x 50 сантиметрів, що не дає змоги розмістити їх у контейнерах об'ємом до 1,1 куб. метра;
Вигрібна яма (вигріб)	інженерна споруда у вигляді поглиблення в землі, виконана з водотривкого матеріалу, призначена для збирання та зберігання рідких відходів, наземна частина якої обладнана щільно прилягаючою кришкою та решіткою для відокремлення твердих відходів;
видалення відходів	- здійснення операцій з відходами, що не призводять до їх утилізації;
виробник відходів	- фізична або юридична особа, діяльність якої призводить до утворення відходів
відведені місця чи об'єкти	- місця чи об'єкти (місця розміщення відходів, сховища, полігони, комплекси, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких отримано дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;
відходи	- будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення;
відходи як вторинна сировина власник відходів	- відходи, для утилізації та переробки яких в Україні існують відповідні технології та виробничо-технологічні і/або економічні передумови; - фізична або юридична особа, яка відповідно до закону володіє, користується і розпоряджається відходами;
джерело утворення побутових відходів	- об'єкт, на якому утворюються побутові відходи (житловий будинок, підприємство, установа, організація, земельна ділянка);
директивний час	- час, установлений спеціалізованим організаціям для ліквідації ожеледиці і очищення проїзної частини від снігу після припинення снігопаду, завірюхи або утворення (виявлення) ожеледиці;
захоронення відходів	- остаточне розміщення відходів при їх видаленні у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів;
зберігання відходів	- тимчасове розміщення відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах (до їх утилізації чи видалення);
збирання відходів	- діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи
збирання і заготівля відходів як вторинної сировини	- діяльність, пов'язана із збиранням, купівлею, прийманням, зберіганням, обробленням (переробленням), перевезенням, реалізацією і постачанням таких відходів переробним підприємствам на утилізацію, а також надання послуг у цій сфері;
знешкодження відходів	- зменшення чи усунення небезпечності відходів шляхом механічного, фізико-хімічного чи біологічного оброблення;
каналізація (стічних вод)	- комплекс мереж та інженерних споруд, а також технічних та санітарних заходів, які забезпечують організоване приймання, відведення та очищення стічних вод з подальшим їх використанням або випуском у водні об'єкти, а також перероблення відходів каналізаційних споруд для подальшої їх утилізації;
контейнер для зберігання побутових відходів (контейнер)	- металева або пластикова ємність, призначена для збирання та зберігання побутових відходів, виготовлена згідно з вимогами державних стандартів;
контейнерний майданчик	- спеціально обладнані майданчики для розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів із зручними під'їздами для спеціально обладнаних транспортних засобів;

Перш. викорис.

Довід. №

Підпис і дата

Інв. № Дубл.

Зам. інв. №

Підпис і дата

Інв. № орг.

локальні (автономні) очисні споруди	- споруди та пристрої, що призначені для очищення стічних вод підприємства (абонента) перед їх скиданням в систему господарсько-побутової, виробничої або дощової каналізації чи використання в замкнених схемах водного господарства підприємства;
медичні відходи	- відходи, що утворюються внаслідок медичного обслуговування у закладах, які в установленому порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (крім підприємств з виробництва фармацевтичної продукції та медичних відходів, що утворюються у побуті);
небезпечні відходи	- відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними;
небезпечні відходи у складі побутових відходів	- відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках і мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища або здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними;
несприятливі погодні умови	- погодні умови, за яких не дозволяється виконання окремих видів дорожніх робіт відповідно до вимог нормативних документів, що регламентують їх проведення;
об'єкти поводження з відходами	- місця чи об'єкти, що використовуються для збирання, зберігання, сортування, оброблення, перероблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів;
оброблення (перероблення) відходів	- здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення;
ожеледиця (ожеледь)	- шар льоду чи зледенілого снігу, що утворюється на охолодженій вулично-дорожній мережі внаслідок замерзання атмосферних опадів або талої води;
операції поводження з відходами	- збирання, перевезення, зберігання, сортування, оброблення (перероблення), утилізація, видалення, знешкодження і захоронення відходів;
органічна складова побутових відходів	- залишки побутових відходів (продуктів харчування, паперу, текстилю тощо), що складаються з органічних речовин, які піддаються процесам біологічного розпаду (гниття);
перевезення відходів	- транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення;
планово-подвірня система збирання побутових відходів	- система, за якою зібрані в контейнери побутові відходи перевозять на об'єкти поводження з відходами для їх подальшого оброблення (перероблення), утилізації, знешкодження чи захоронення;
планово-поквартирна система збирання побутових відходів	- система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач самостійно завантажує побутові відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком;
планово-регулярна система санітарного очищення	- система санітарного очищення, що передбачає регулярне (за графіком) перевезення побутових відходів з населених місць до місць їх оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження чи захоронення у терміни, визначені у Санітарних нормах;
побутові відходи	- відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
поверхневі стічні води	- стічні води, що утворюються внаслідок випадіння атмосферних опадів (дощу і танення снігу чи льоду), а також поливання/зрошення зелених насаджень, поливання або миття удосконалених покриттів тротуарів, проїжджої частини автодоріг і вулиць на сельбищних територіях населених пунктів та майданчиках об'єктів господарювання;
поводження з відходами	- дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення;
помії	- рідкі відходи, що утворюються під час прання, умивання, миття посуду та

						Арк.
						4
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

	прибирання приміщень, приготування їжі та можуть містити залишки твердих відходів (поліетилен, папір, ганчір'я тощо);
послуги з вивезення побутових відходів	- збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;
послуги з перероблення (оброблення) побутових відходів	- здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей побутових відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення;
послуги з поводження з побутовими відходами	- послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування;
послуги із захоронення побутових відходів	- послуги з остаточного розміщення побутових відходів після їх перероблення (оброблення) у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів;
прибирання об'єктів благоустрою	- захід санітарного очищення, що передбачає регулярне збирання та перевезення в установлені місця побутових відходів, видалення вуличного змету, листя, гілля, снігу, льоду тощо;
приміщення для поводження з відходами	- відповідне місце у закладі, де здійснюються приймання, знезараження або дезактивація відходів, тимчасове зберігання (накопичення) відходів, мийка та дезінфекція стійок-візків, контейнерів та іншого обладнання, що застосовується для переміщення відходів;
притулки для тварин	- притулки для тварин - неприбуткові установи, спеціально призначені та облаштовані для утримання безпритульних тварин;
профілактична (превентивна) обробка проїзної частини	- обробка проїзної частини перед початком снігопаду при отриманні попередження від метеорологічної служби про загрозу виникнення снігопаду з метою уникнення накатів та ожеледиці;
ремонтні відходи	- залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, що утворилися під час проведення у житловому будинку, окремій квартирі, будинку громадського призначення капітального та поточного ремонту, перепланування, переобладнання, прибудови тощо;
рідкі відходи	- побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах;
розміщення відходів	- зберігання та захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах;
санітарне очищення територій населених місць (санітарне очищення)	- комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, що утворилися в населених місцях, а також прибирання об'єктів благоустрою з метою запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь;
система дощової (зливної) каналізації	- система каналізації, що складається з комплексу мереж і інженерних споруд (елементів благоустрою) для приймання, відведення та очищення поверхневих стічних вод;
складова побутових відходів, що не підлягає утилізації	- залишки побутових відходів, що не можуть бути використані як вторинний матеріальний чи енергетичний ресурс;
сніговий накат	- ущільнення (трамбування) снігу колесами транспортних засобів;
сортування відходів	- механічний розподіл відходів за їх фізико-хімічними властивостями, технічними складовими, енергетичною цінністю, товарними показниками тощо з метою підготовки відходів до їх утилізації чи видалення;
стічні води	- води, що утворилися в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтних, кар'єрних і дренажних вод), а також відведені з

						Арк.
						5
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

	забудованої території, на якій вони утворилися внаслідок випадання атмосферних опадів;
схема санітарного очищення	- документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, необхідної кількості сміттевозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів;
тверді відходи	- залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;
утилізатор (подрібнювач) залишків харчових продуктів	- пристрій для оброблення (перероблення) побутових відходів шляхом подрібнення залишків харчових продуктів та видалення їх у систему водовідведення;
утилізація відходів	- використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів;
утримання вулично-дорожньої мережі у зимовий період	- комплекс заходів щодо забезпечення безпечного та безперебійного руху на вулицях, дорогах, місцевих проїздах, тротуарах у зимовий період, що включає захист вулично-дорожньої мережі від сніжних заметів, боротьбу з ожеледицею та очищення від снігу;
централізована система каналізації	- система каналізації, що складається з комплексу мереж та інженерних споруд, для збирання та очищення стічних вод, перероблення відходів з цих споруд та відведення у водні об'єкти очищених вод (без комплексу мереж і споруд системи дощової каналізації).

									Арк.
									6
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління» є показник «Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку – відсотків».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести

						Арк.
						7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був прийнятий Верховною Радою України 4 жовтня 2016 р., а 1 листопада Президент України надав пропозиції до законопроекту. 17 січня 2017 р. Верховна Рада України не підтримала доопрацювання законопроекту.

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було повторно зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

								Арк.
								8
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата				

1. Зміст та основні цілі документа державного планування

«Схема санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради» є документом державного планування, що підлягає затвердженню Великобичківською селищною радою.

Розробка схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради здійснена на виконання вимог п. 5 ст. 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», п. 15 ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», п. (ж) ст. 20, п. (б) ст. 21 Закону України «Про відходи», якими зобов'язано органи місцевого самоврядування забезпечити розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів.

Схема санітарного очищення населених пунктів є передпроектним документом, який зводиться до аналізу існуючого стану санітарного очищення та прибирання населеного пункту, розробки пропозицій та техніко-економічних обґрунтувань шляхів розвитку цієї сфери.

Мета схеми санітарного очищення населених пунктів – розробка комплексу заходів, направлених на охорону навколишнього природного середовища (повітря, ґрунту, води) і здоров'я населення.

Завдання Схеми полягає у виборі найбільш ефективних в санітарному і технічному відношеннях заходів щодо збирання, видалення та знешкодження твердих і рідких побутових відходів, використанні сучасних методів прибирання територій населеного пункту, раціональному розміщенні об'єктів санітарного очищення та прибирання.

Закон України «Про відходи» регулює відносини, пов'язані з утворенням, збиранням і заготівлею, сортуванням, перевезенням, зберіганням, обробленням (переробленням), утилізацією, видаленням, знешкодженням та захороненням відходів, що утворюються в Україні. Дія Закону України «Про відходи» не поширюється на відносини у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження, не призначеними для споживання людиною.

Вимоги до складу та змісту схеми санітарного очищення населеного пункту визначаються ДБН Б.2.2-6-2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту».

Основними завданнями схеми санітарного очищення населених пунктів є визначення:

- черговості здійснення заходів із санітарного очищення;
- обсягів робіт із санітарного очищення;
- систем і методів поводження з побутовими відходами;
- необхідної кількості спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення побутових відходів, машин, механізмів, устаткування та інвентарю для здійснення робіт із прибирання об'єктів благоустрою;
- доцільності проектування, будівництва, реконструкції, розширення об'єктів поводження з побутовими відходами, їх основних параметрів і місць розміщення;
- обсягів фінансування заходів, передбачених схемою.

У схемі передбачається використання передових технологій, технічних рішень, технологічного обладнання, які відповідають природоохоронним та санітарно-гігієнічним вимогам і забезпечують унеможливлення впливу шкідливих факторів на довкілля та здоров'я мешканців населених пунктів Великобичківської селищної ради.

Основні показники схеми розраховані на етап 20 років, у складі схеми, відповідно до технічного завдання, додатково виділено розрахунковий етап 5 років з визначенням орієнтовної вартості щодо його реалізації. Розрахункові показники схеми, що базуються на демографічному і соціально-економічному прогнозах, є орієнтовними.

Розроблення схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради виконано з дотриманням чинного законодавства на підставі вихідних даних згідно вимог ДБН Б.2.2-6-2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту» у складі текстових та графічних матеріалів, передбачених розділами 5 і 6 ДБН Б.2.2-6-2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту».

Схему санітарного очищення розроблено з метою реалізації повноважень виконавчих органів в галузі житлово-комунального господарства та на виконання напрямків реалізації Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, що була схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2017 року № 820.

Документ державного планування узгоджується з виконанням стратегічних завдань передбачених Регіональною стратегією розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років (Стратегічна ціль 4: Забезпечення охорони довкілля, екологічно збалансованого і раціонального природокористування та просторової гармонії).

Досягнення мети схеми санітарного очищення має стати важливою умовою для забезпечення комплексного підходу для розв'язання проблем санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради.

						Арк.
						10
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень

Загальні відомості

Великобичківська територіальна громада – територіальна громада в Україні у Рахівському районі Закарпатської області. Адміністративний центр – смт Великий Бичків. Площа громади – 57462,2 км², населення – 29526 мешканців: смт Великий Бичків – 8563 осіб; с.Водиця – 2670 осіб с.Верхнє Водяне – 7231 осіб; с.Косівська Поляна – 4323 осіб; смт Кобилецька Поляна – 3211 осіб; с.Росішка – 1290 осіб; с Луг – 2238 осіб (рис. 2.1).

						Арк.
						11
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

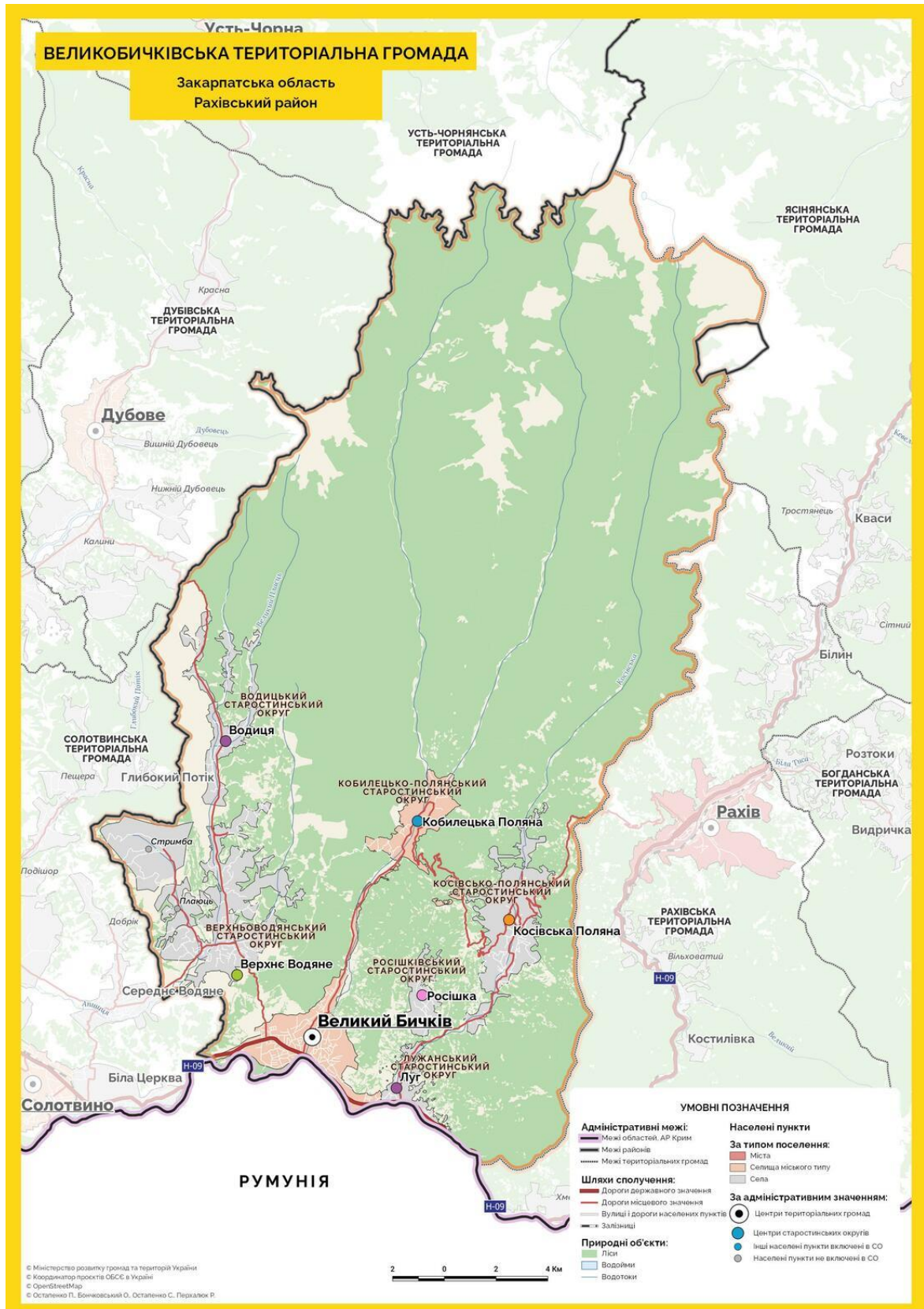

Рис. 2.1. Карта Великобичківської територіальної громади

Рис. 2.2. Карта розташування серед інших створених громад

Зазначимо, що Великобичківська громада є найбільшою за площею та чисельністю населення у Рахівському районі.

Центр громади – селище міського типу Великий Бичків, розташоване на правому березі річки Тиса при впадінні в неї річки Шопурки, за 35 км від м. Рахів та за 175 км по автомобільній дорозі від обласного центру Закарпатської області – м. Ужгород, за 29 км від центру Європи (околиця с.Ділове) та за 12 км від залізничної станції Солотвине.

Кліматичні характеристики

Кліматичний район згідно з рис. 1 ДСТУ-Н Б.В.1.1-27:2010 «Архітектурно-будівельне кліматичне районування території України» Район III – Українські Карпати, підрайон III-Б – Закарпатський підрайон.

Клімат району – помірно-континентальний з надлишковою зволоженістю.

Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників, необхідних для обґрунтування й прийняття планувальних рішень наведена за даними багаторічних спостережень по метеопостам та метеостанціям: «Великий Бичків», «Кобилецька Поляна» та «Рахів».

Температурний режим району формується під впливом радіаційного режиму, атмосферної циркуляції, характеру підстилаючої поверхні і гірського рельєфу.

Метеостанція	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	рік
Кобилецька Поляна	-4,0	-2,5	3,1	8,9	13,9	16,3	18,3	17,7	13,3	9,2	2,8	-1,6	8,0

руйнування відбувається в березні. Інтенсивне танення снігу починається з квітня, що призводить до повного сходження снігового покриву в межах висотної зони 700-1000 м в третій декаді цього місяця, а в першій декаді травня - в районах, розташованих вище 1000 м. Тривалість снігового періоду в гірських долинах -100-110 днів, на вершинах гір - не менше 130 днів.

Висота снігового покриву розподіляється нерівномірно, так як рельєф території дуже неоднорідний. Найбільших значень висота снігового покриву досягає у лютому і складає 19 - 38 см. Максимальні спостереження величини висоти снігового покриву змінюється в межах від 40 до 96 см.

З туманом в районі, в середньому, буває біля 40 днів. Річна тривалість туманів, в середньому, 200 годин, а середня - 30-50 годин. Найбільш тривалі і часті тумани бувають в період з листопада по лютий.

Водні ресурси

В межах Великобичківської селищної ради знаходяться значні водні запаси, зокрема поверхневих та підземних вод.

Водні ресурси громади представлено річками: Тиса, Шопурка, Кісва, Апшиця, Тьовшаг, Стримба; водоспадами: Кобилецький Гук, Полонсько-Кузійський; мінеральними джерелами.

Південна межа громади проходить уздовж річки Тиса. Річка Тиса, яка збирає воду з усього південно-західного макросхилу Українських Карпат, це ліва, найдовша притока Дунаю. Тису утворюють річки Чорна Тиса та Біла Тиса, зливаючись на 4 км вище міста Рахів. Це друга за водністю карпатська річка, поступається тільки Дністру. Довжина річки Тиса - 966 км у межах України та 201 км (Закарпатська область); площа басейну - близько 153 000 км². Нахил річки становить 1,8 - 2,4 м/км. Живиться річка Тиса в основному сніговими та дощовими водами.

Річка Тиса бере початок в південно-східній частині Карпат, утворюючись злиттям двох річок Чорної та Білої Тиси, за витік Тиси прийнято витік Чорної Тиси, що має більшу площу водозбору та довжину до злиття з Білою Тисою. Після злиття цих річок вище м. Рахова, р. Тиса протікає у вузькій гірській долині в південному напрямку. Нижче с. Ділове на кордоні з Румунією, після впадання з лівого берегу р. Вишеу, річка протікає у вузькій ущелині в північно-західному напрямку до смт. Великий Бичків.

Специфікою української частини суббасейну р. Тиса є те, що вона розташована виключно в межах однієї адміністративно-територіальної одиниці – Закарпатської області. Цей факт має позитивне значення з точки зору управління річковим басейном.

Природною специфікою суббасейну р. Тиса є те, що його українська частина розташована у верхів'ях суббасейну і саме тут, в основному, формується хімічний склад води та більша частина стоку річки. Паводки різної інтенсивності є звичайним явищем і вони відбуваються з повторюваністю 3-6 разів щороку протягом всіх сезонів.

Підземні води української частини річкового суббасейну утворюють єдиний артезіанський басейн, який охоплює територію Угорщини і, частково,

						Арк.
						15
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Словаччини та Румунії. По рівнинній частині Закарпаття здійснюється транзит підземних вод за межі України, а Панонська западина в Угорщині є регіональною областю їх розвантаження.

В межах річкового суббасейну розташовані п'ять водно-болотних угідь міжнародного значення, Карпатський біосферний заповідник та національний природний парк «Ужанський», які мають міжнародний статус.

Після злиття Чорної та Білої Тиси площа водозбору складає 1048 км², а у Великого Бичкова (нижче гирла р. Шопурка) – 3330 км². Довжина ділянки – 41,7 км. На цій ділянці в р. Тиса впадають три притоки: Вишеу, Косівська і Шопурка, найбільша з них ліва – р. Вишеу з площею водозбору 1580 км².

Водний режим Тиси в значній мірі залежить від річного розподілу опадів. Весняна повінь тут починається в березні й триває до травня, коли в горах тане сніг. Найбільш низький рівень води буває з грудня по лютий та в серпні - вересні.

Гірські ділянки Тиси взимку не покриваються кригою через велику швидкість течії. Трохи нижче за течією в суворі зими утворюється слабкий лід.

З півночі на південь територією громади протікає річка Шопурка - права притока Тиси - утворюється від злиття Малої Шопурки і Середньої Ріки, які беруть початок на південно-західному схилі хребта Свидовець на висоті 1580 м н. р. м. Довжина Шопурки 13 км (разом з Малою Шопуркою 41 км), площа водозбору 283 км². Річка гірського типу. Ширина басейну 8-10 км, крутизна схилів 20 - 40°, а падіння русла 26 ч/км. Біля витoku ріка Шопурка має вигляд струмка шириною до 1 м, глибиною до 15 см; поступово вона розширюється до 7 - 25 м, глибини збільшуються від 0,5 до 1,8 м. Швидкість течії складає 1 - 3 м/сек. Під час проходження паводків значно вища В багатьох місцях русло загорожено валунами, впавшими з берегів деревами і корчами.

Дно нерівне, у верхів'ї крупно кам'янисте, валунне, нижче в середній течії та пригирлевій частині - гальково кам'янисте.

Береги круті, рідше обривисті, висотою 1,0 - 2,5 м, в окремих місцях підвищуються до 5,0-6,0 м, часто зливаються із схилами долини. Складені вони суглинистими і хрящуватими ґрунтами, поросли рідким чагарником з одиничними деревами, рідше задерновані; на крутих поворотах ріки закріплені деревяними частоколами і фашинами.

Живлення ріки Шопурка змішане, переважає дощове. Річний хід рівня води характеризується паводковим режимом. В окремі роки переважає весняна повінь, яка являється результатом танення снігу, інколи із накладенням супроводжуючих дощів. Бувають випадки, коли весняна повінь зовсім незначна, або практично відсутня.

Підйом рівня води починається весною в середині березня, проходить інтенсивно (від 0,2 до 1,7 м/добу) і в кінці місяця досягає 0,5 - 1,0 м над передповеневими при звичайній повені і 1,2 - 2,0 м при виключно високій повені.

						Арк.
						16
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Льодовий режим відрізняється нестійкістю, в окремі роки протягом всієї зими спостерігається сало, шуга і забереги, які появляються в листопаді місяці. Тривалість періоду із первинними льодовими утвореннями від 1 до 105 днів. Ріка покривається льодом неодноразово. Швидкоплини протягом деякого часу залишаються незамерзлими і являються місцями утворення внутрішньоводного льоду і шуги. Льодостав встановлюється в перших толах січня, інколи в грудні і навіть в листопаді. Кількість днів із льодовими явищами коливається від 30 до 110.

Річка Тиса в своїй верхній течії та р. Шопурка є типовими гірськими річками. Паводки на них спостерігаються на протязі всього року, тобто мають як дощове так і снігово-дощове походження. По максимальних рівнях і витратах води та об'ємах стоку паводки холодного періоду перевищують літні паводки.

У відповідності з геоструктурними умовами і гідрогеологічними особливостями район знаходиться в межах 2-х гідгеографічних районів (Східних Карпат і Закарпатського внутрішнього прогину) гідрогеологічної провінції складчастої області Українських Карпат.

Залежно від геологічних умов водоносні горизонти в одних і тих же відкладах мають різні особливості і пов'язані з умовами залягання водотривких шарів.

У районі проектування розвинуті водоносні горизонти в четвертинних і палеогенових відкладах Карпат.

Кращі за хімічним складом підземні води приурочені до алювіальних відкладів річкових долин. Ці води за складом гідрокарбонатно-кальцієві із загальною мінералізацією 0,27-0,7 г/л та є головним джерелом водопостачання місцевих жителів. Більшість свердловин, пробурених в районі робіт, характеризуються високими дебітами від 9,9 до 23,4 л/сек., при пониженнях від 0,49 до 6,5 м.

В середньо- і нижньопалеогенових відкладах вода приурочена до прошарків піщаників у товщі сланців. Водоносний горизонт має вихід на поверхню у вигляді джерел з дебітом від 0,1 до 5,32 л/сек.

Інженерно-геологічні умови

Згідно «Карти інженерно-геологічного районування території України за складністю умов освоєння» територія громади знаходиться в районі підвищеної складності інженерно-геологічних умов освоєння та в межах території розвитку зсувів і можливої їх активізації під впливом факторів господарської діяльності.

Територія відноситься до сейсмічно активних зон, про що свідчать Карти загального сейсмічного районування території України (згідно ДБН В.1.1-12:2014 «Будівництво в сейсмічних районах України», де відображені величини сейсмічності, які необхідно враховувати:

- відповідно карти «А», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС1 згідно з ДБН В.1.2-14, а також

						Арк.
						17
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

класу наслідків (відповідальності) СС2 - для будівель заввишки до 73,5м – 7 бальна зона;

- відповідно карти «В», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС2 згідно з ДБН В.1.2-14 - для будівель заввишки від 73,5 м до 100 м, а так само об'єктів, які належать до потенційно небезпечних, але не ідентифікуються як об'єкти підвищеної небезпеки відповідно до ЗУ «Про об'єкти підвищеної небезпеки», територія відноситься до 7-бальної сейсмічної зони;

- відповідно карти «С», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідності) СС3 згідно з ДБН В.1.2-14 необхідно враховувати 8-бальну сейсмічність території.

Окрім того, існує небезпека проходження транзитних сейсмічних хвиль від осередків, поширених на території Румунії й Угорщини.

Широке розповсюдження в межах громади порід переважно глинистого складу зумовлює розвиток екзогенних геологічних процесів, зокрема зсувів і бокової ерозії водотоків.

Іншим видом несприятливих екзогенно-геологічних процесів, який поширений в межах громади, є бокова ерозія водотоків, яка спостерігається на всьому протязі в обидвох бортах річок Тиси та Шопурки. На схилах крутіше 8° розвивається лінійна ерозія (ріст ярів). Ерозійна діяльність проявляється найбільш інтенсивно під час сніготанення та літніх зливових дощів. Розмитий матеріал виноситься в річки. Також інтенсифікація росту ярів відбувається у весняно-літній період. У ярів та балок з'являються нові та ростуть старі промоїни. По промоїнам, ярам і балкам верхів'ях відбувається перенос матеріалу, котрий частково відкладається в днищах, частково виноситься з ярів. По тальвегам балок наявні постійні та тимчасові водотоки. Розвиваються, як правило, заплава і перша надзаплавна тераси.

Сліди проходження селевих потоків як по річках Тиса та Шопурка, так і по тимчасових водотоках та струмках відсутні.

Території з підвищеним рівнем залягання ґрунтових вод (менше 2,5 м від денної поверхні) знаходяться на території заплави річок. Процес підтоплення, що фіксується в межах громади є несприятливим інженерно-геологічним фактором, що створює дискомфортні умови проживання.

Земельні ресурси

Завдяки певній літологічній неоднорідності ґрунтоутворних порід, висотній диференціації рельєфу, особливостям кліматичних умов та ярусності рослинного покриву в суббасейні р. Тиса відмічається значна різноманітність та специфічність ґрунтового покриву.

На низинній території переважають різновиди дерново-підзолистих ґрунтів, на гірській території – бурі гірсько-лісові та лучно-лісові, на заплавних терасах річок залягають лучні та лучні глейові ґрунти.

У межах гірської частини території чітко відслідковується вертикальна диференціація ґрунтів. У високогірному ярусі поширені гірсько-лучно-

						Арк.
						18
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

буроземні ґрунти на висотах від 1100-1200 м; на безлісних ділянках – полонинах поширені дерново-буроземні ґрунти.

Більш пологі гірські схили вкриті суглинковими буроземно-підзолистими ґрунтами. На пологих схилах та в річкових долинах формуються лучно-буроземні ґрунти.

Закарпатська низовина вкрита дерново-опідзоленими глеюватими і глейовими або бурими глейовими ґрунтами.

В долинах річок Боржави і Іршави переважають болотно-глейові і лучно-глейові ґрунти. У верхів'ях річок Уж, Латориця, Ріка сформувались світло-бурі лісові ґрунти, а у верхів'ях річок Боржава, Тересва, Чорна і Біла Тиса – бурі гірсько-лісові ґрунти. Домінуючим типом ґрунтів у нижній течії річок Уж, Латориця і Боржава є дерново-опідзолені оглеєні ґрунти.

Ґрунти проектованої території відносяться до непродуктивних.

В результаті аналізу комплексу природних та інженерно-геологічних умов дана інженерно-будівельна оцінка території населеного пункту за ступенем сприятливості під забудову.

Території сприятливі для забудови займають значну частину селища Великий Бичків. Це добре дреновані території з ухилами поверхні до 5 % і рівнем залягання ґрунтових вод нижче 3-х метрів.

Території малосприятливі для забудови представлені, в основному, ділянками з ухилами поверхні 8-15%. Також до даної категорії віднесені орієнтовно визначені території з природним підвищеним рівнем залягання ґрунтових вод до 2,5 м від поверхні (на ділянках, прилеглих до русел водотоків, у заплавах та локальних пониженнях). При будівельному освоєнні ці території потребують додаткових заходів по інженерній підготовці території.

Території несприятливі для забудови, що потребують складної інженерної підготовки, займають незначні площі і приурочені до крутосхилів (ухили поверхні більше 15%) та заплав, що частково затоплюються паводковими водами 1 % забезпечення. До територій з несприятливими умовами освоєння також віднесено ділянку колишнього глиняного кар'єру, розташовану у північній частині селища поруч з колишнім цегельним заводом (близько 2,5га). Дана територія являє собою зриту поверхню, що потребує обов'язкової рекультивації та відповідного благоустрою залежно від її подальшого функціонального використання. Освоєння таких територій пов'язане з складним комплексом підготовчих робіт.

В межах селища Великий Бичків знаходиться ділянка порушеної території, близько 2,5 га, що є кар'єром цегляного заводу.

Найбільші землекористувачами громади є: ДП «Великобичківське ЛМГ» та Карпатський біосферний заповідник.

Кількість власників земель – 19132.

Площа земель в межах населених пунктів у громаді – 4126,1474 га.

Геологія та гідрогеологія

Українська частина суббасейну р. Тиса розміщена в межах молоді (альпійської) складчастої споруди Карпат і охоплює центральну частину

						Арк.
						19
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

українського сегменту складчастих Карпат з прилеглим Закарпатським внутрішнім прогином (рис.2.3). Розділяє ці два основних поздовжніх сегменти центральна шовна зона (зона Закарпатського, або інакше Перипенінського глибинного розлому).

У геологічній будові території приймають участь утворення двох структурних поверхів. Нижній структурний поверх формує фундамент Закарпатського прогину і Складчасті Карпати. У фундаменті прогину розвинені інтенсивно дислоковані осадові, вулканогенні та метаморфічні утворення палеозою та мезозой-кайнозою. Складчасті Карпати сформовано карбонатно-теригенними та теригенними мезозой-кайнозойськими формаціями, що складають декілька структурно-фаціальних зон. Вони інтенсивно дислоковані і утворюють пакет покривних структур.

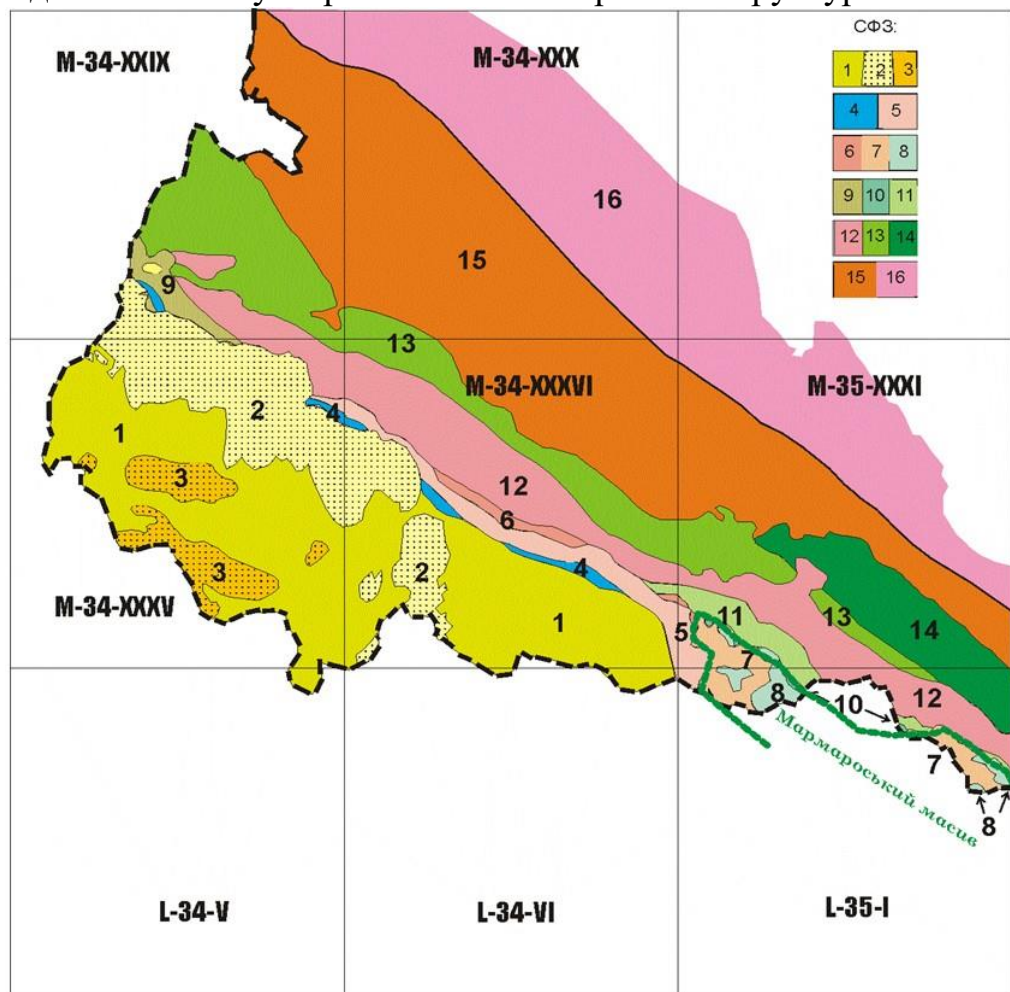

Рис.2.3 – Схема структурно-фаціального районування території суббасейну р. Тиси

Внутрішні Карпати: Закарпатський внутрішній прогин: 1 – Закарпатський внутрішній прогин, 2, 3 – Вигорлат-Гутинське пасмо і Берегівське підняття та «поховані» вулкани (ріоліти, андезити, базальти, їх туфи та туфопороди).

Пенінська зона скель: 4 – Пенінська зона (вапняки, аргіліти, пісковики з гравелітами і конгломератами).

Зона мармароських скель: 5, 6 – Монастирецький і Вежанський покриви (конгломерати, мергелі, пісковики, аргіліти з гравелітами, вапняками, алевролітами).

Мармароський масив: 7, 8 – Діловецький і Білопотоцький покриви (гнейси, сланці різного складу, кварцити, мармури і мармуризовані вапняки, вапняки і доломіти, граніт-порфіри, гранітогнейси, амфіболіти, габро, туфи, філіти, аргіліти, алевроліти, пісковики, туфи, кам'яне вугілля, конгломерати).

Зовнішні Карпати: 9, 11 – Магурський і Рахівський покриви (фліш, масивні пісковики місцями з вапняками);

10, 15 – Кам'янопотоцький покрив і Кросненська зона (пісковики, вапняки, аргіліти, місцями спіліти, діабазити та їх туфи);

12, 13, 14, 16 – Поркулецький, Дуклянський, Черногорський і Скибовий покриви (фліш, аргіліти, мергелі, пісковики, алевроліти).

Відклади верхнього структурного поверху виповнюють Закарпатський внутрішній прогин. Це неоген–четвертинні осадові, вулканогенні та вулканоміктові, подекуди вугленосні моласові утворення, що залягають переважно субгоризонтально і утворюють покривний комплекс. Загальна покривно-лускувата[1] структура Карпат (з переміщенням мас з південного заходу на північний схід) ускладнена серією регіональних і локальних повздовжніх і поперечних розломів, найкрупніші з яких визначали фаціальну поширеність осадових відкладів, розвиток соляно-діапірових структур і блокової тектоніки, і, таким чином, значною мірою контролюють розвиток сучасних морфоструктур і геолого-гідрогеологічні умови формування підземних водних тіл.

Українські Карпати – складна гідродинамічна система, в якій за геоструктурними ознаками та умовами формування, накопичення і циркуляції підземних вод виділяють Карпатський та Закарпатський басейни підземних вод.

Карпатський басейн підземних вод охоплює гірську складчасту споруду Карпат. Водовмісними породами майже виключно є теригенні флішові породи крейди і палеогену, зім'яті в численні складки, часто розірвані, перевернуті та ускладнені насувами. Карпатський басейн відрізняється слабкою наводненістю в силу переважно глинистого складу флішових порід, а також інтенсивних денудаційних процесів, які утруднюють формування зон екзогенної тріщинуватості, що являються основними місцями накопичення і руху підземних вод. Це обумовлює відсутність тут витриманих по площі і в розрізі водоносних горизонтів. Циркуляція підземних вод відбувається в локальних зонах екзогенної тріщинуватості корінних порід (зона вивітрювання) та в зонах тектонічної тріщинуватості. Підземні води вивітрілої зони безнапірні, прісні. Води зон тектонічної тріщинуватості напірні, часто мінералізовані.

Живлення підземних вод Карпатського басейну відбувається за рахунок атмосферних опадів, розвантаження здійснюється гідрографічною мережею. У гірській частині основним джерелом водопостачання для більшості дрібних

						Арк.
						21
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

населених пунктів є водоносні горизонти в алювіальних утвореннях річкових долин, делювіальних, пролювіальних відкладах і в зоні екзогенної тріщинуватості корінних порід. Водовідбори здебільшого автономні з джерел та криниць.

Закарпатський басейн підземних вод охоплює територію Закарпатського внутрішнього прогину. Основним джерелом прісних підземних вод є алювіальний водоносний горизонт, який має значне поширення, утримує значні запаси підземних вод і за рахунок експлуатації якого відбувається забезпечення населення питною водою. Водоносний горизонт безнапірний. За своїми хімічними та органолептичними показниками підземні води алювію в цілому відповідають державним санітарним нормам, але в місцях уповільненого водообміну вміст заліза та марганцю природного походження перевищує граничнодопустимі показники. Водоносний горизонт не достатньо захищений від поверхневих джерел забруднення внаслідок незначної потужності покривних водотривких відкладів, і при зростанні антропогенного тиску підвищуються ризики зниження якості підземних вод. Живлення водоносного горизонту здійснюється, в основному, за рахунок інфільтрації атмосферних опадів. Основне розвантаження підземного потоку здійснюється в ріку Тиса та її притоки, а також відбувається в результаті випаровування і шляхом штучного водовідбору. Підземні води алювіального водоносного горизонту мають в області найбільше практичне значення, широко використовуються для централізованого водопостачання всіх крупних населених пунктів і окремих промислових та сільськогосподарських підприємств.

Значні запаси прісних підземних вод акумулює вулканічний комплекс Вигорлат-Гутинського пасма. Водовмісними є тріщинуваті, кавернозні та пористі туфи, андезити, андезито-базальти, вулканоміктові конгломерати та брекчії. До верхньої зони інтенсивної тріщинуватості вивітрювання приурочені тріщинно-пластові ґрунтові води, які характеризуються доброю питною якістю. Води зон тектонічної тріщинуватості набувають напору, мають часто підвищену температуру та мінералізацію, специфічний хімічний склад. Як правило, вони збагачені іонами ортокремнієвої кислоти. Води, які інфільтруються через високо-проникні і високо-пористі туфи, можуть додатково збагачуватись іонами Ca^{2+} , Mg^{2+} (джерело – реакції гідролізу силікатів), сульфат-іонами та розчинними комплексами важких металів (джерело – реакції окислення і гідратації сульфідів, які завжди присутні в вулканічних основних породах). Інтенсивність зміни складу вод залежить від наявності додаткових техногенних чинників.

Живлення водоносного комплексу відбувається за рахунок атмосферних опадів і поверхневих вод. Розвантажується водоносний комплекс у гідрографічну мережу та водоносний горизонт алювіальних відкладів. Водоносний комплекс Вигорлат-Гутинського пасма експлуатується груповими водозаборами для централізованого господарсько-питного водопостачання деяких населених пунктів і досить часто використовується окремими

поодинокими свердловинами для водопостачання промислових та сільськогосподарських об'єктів і домогосподарств. Мінеральні води комплексу використовуються в бальнеології і для промислового розливу.

Підземні води водоносних комплексів глибокого залягання приурочені до шарів і прошарків пісків, пісковиків, конгломератів, туфів та туфітів, що залягають серед суттєво глинистих товщ. Поширення підземних вод носить локальний характер, обводненими, як правило, є зони тектонічної тріщинуватості, які утримують високомінералізовані, теплоенергетичні води. Як джерело питного водопостачання води даних ПВТ практично не використовуються, на базі мінеральних теплоенергетичних вод функціонують санаторії та басейни лікувально-оздоровчих комплексів.

Основні ПВТ прикордонної зони мають продовження в суміжних державах і утворюють єдиний басейн підземних вод, більша частина водних ресурсів якого формується в межах Української частини басейну р. Тиса.

Рослинний та тваринний світ

Українські Карпати належать до Центральноєвропейської провінції широколистянолісової області. Площа земель лісового фонду Закарпаття складає 57,5 % басейну (станом на 01.01.2018 р.). У дендрологічному складі нараховується 10 хвойних і понад 150 листяних деревних і чагарникових порід. На площі Українських Карпат, покритій лісами – 41% займає смерека, 35% – бук. Решта порід покриває менші площі: дуб – 9%, ялина – 5%, граб – 4%. Такі породи, як береза, клен, ясен, вільха, займають 6% площ, укритих лісами.

Виділяють висотні пояси рослинності: передгірний дубовий, низькогірний буковий, верхній гірський смерековий, субальпійський чагарниково-лучний, альпійський.

У передгірному поясі, який піднімається до 400-500 (700) м, переважають діброви, поширені також смереково-букові ліси та похідні грабняки, бучини, смерічніки, осиково-вільхові ліси. Низькогірний пояс на різних схилах піднімається від 500-700 м до 1000-1200 м і 1350-1450 м, в ньому домінують високостовбурні бучини, смереково-букові, грабово-букові й дубово-букові ліси. Чисті смерекові ліси займають верхні частини схилів Чорногори, Рахівських гір, Горган. У субальпійському поясі на висотах 1200-1500 м, 1650-1850 м представлені зарості гірської сосни, ялівцеві чагарники, вільха зелена, рододендрон східнокарпатський, злакові і різнотравні луки. До альпійського поясу належать трав'янисті й чагарникові угруповання вище 1800-1850 м; вони мають фрагментарне поширення.

Загальна кількість видів тваринного світу в області становить понад 30 тис. видів фауни. На території області поширені як безхребетні, так і хребетні тварини. Серед безхребетних є представники понад 20 типів організмів, з яких більшість – найпростіші. Близько 400 видів хребетних тварин, ссавців – 80 видів, птахів – 287 видів, з яких 197 гніздуєчих, 10 видів плазунів, 16 земноводних, 60 риб, 100 моллюсків. Найпоширеніші види на Закарпатті: кріт, лисиця, вовк, заєць, білка, горностаї, лісова куниця, дикий кабан, козуля,

						Арк.
						23
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

олень благородний. Із рідкісних видів слід відмітити лосося дунайського, стерлядь, пугача, беркута, завитушку альпійську, рись, видру. Зникаючі види – сичик-горобець, волохатий сич, кажани: великий та малий підковноси, нічниці Бехштейна, ставкова, Наттерера, триколірна та інші. Збільшилась чисельність видів тваринного світу, занесених до Червоної книги України: глухаря, kota лісового, лелеки чорного та ведмедя бурого. У гніздовій орнітофауні з'явилися нові види – чернь чубата та білоока. Стабільним є стан популяції саламандри плямистої. У низинних районах у системі меліоративних каналів зберігся реліктовий вид риб – умбра Крамера.

Природно-заповідний фонд

Природоохоронні території громади представлені наступними об'єктами (рис. 2.4)

Рис. 2.4 - Природоохоронні території на Публічній кадастровій карті України

Ботанічний заказник «Арніка».

Арніка – ботанічний заказник місцевого значення в Україні. Розташований у межах Рахівського району Закарпатської області, на схід від смт Кобилецька Поляна і на північний захід від села Косівська Поляна.

Площа 9,5 га. Статус надано згідно з рішенням облвиконкому від 18.10.1983 року № 270, ріш. ОВК від 23.10.1984 року № 253. Перебуває у віданні ДП «Великобичківське ЛМГ» (лісництво ім. Томащука, кв. 23, вид. 40).

Статус надано з метою збереження місць зростання арніки гірської, цінної лікарської рослини. Територія заказника розташована на схилі гори Кобила.

Ботанічна пам'ятка природи «Секвоя» (Мамонтові дерева).

					Арк.
					24
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

Секвоя – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні. Об'єкт природно-заповідного фонду Закарпатської області. Розташована в межах Рахівського району Закарпатської області, на північний схід від села Луг. Площа 0,5 га. Статус надано згідно з рішенням облради від 18.11.1969 року № 414, ріш. ОВК від 23.10.1984 року № 253. Перебуває у віданні ДП «Великобичківське ЛМГ» (Лужанське л-во, кв. 17, вид. 26). Статус надано з метою збереження чотирьох екземплярів мамонтового дерева велетенського (*Sequoiadendron giganteum*), віком біля 100 років, на момент заповідання — понад 90. У 1920 році за чехів їх посадили в Лужанському лісництві на Рахівщині (Закарпаття) разом з іншими культурами. До наших часів залишилося лише чотири дерева, вони зараз мають природоохоронний статус – офіційно ці чотири дерева є пам'ятками природи.

Лісовий заказник «Діброва».

Лісовий заказник «Діброва» (рис. 2.5) Діброва – лісовий заказник загальнодержавного значення в Україні. Розташований у Рахівському районі Закарпатської області, на північ від смт Великий Бичків, на правобережжі річки Шопурки. Площа природоохоронної території 712 га. Статус з 1974 р.

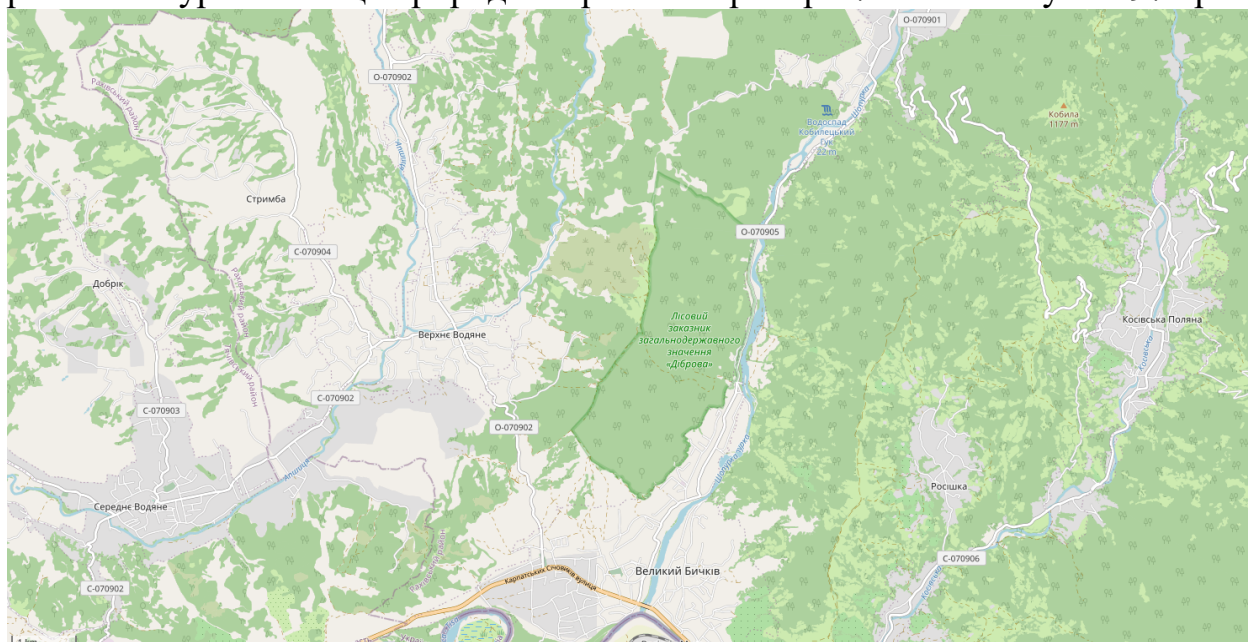

Рис. 2.5 - Лісовий заказник «Діброва» на картах <https://www.openstreetmap.org>

Охороняється насадження дуба скельного та дуба звичайного на верхній межі їх зростання; у домішку – бук, клен, явір, граб. У підліску зростають ліщина, кизил. У трав'яному покриві є рідкісні види – підсніжник звичайний, занесений до Червоної книги України, а також анемона дібровна, беладонна звичайна, білоцвіт літній, печіночниця звичайна та інші цінні рослини. Тваринний світ представлений типовими видами, серед яких олень європейський, козуля, свиня дика, куниця лісова, куниця кам'яна, канюк, саламандра, тритон гребінчастий. Трапляється тритон карпатський, занесений до Червоної книги України.

						Арк.
						25
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Полонсько-Кузійський водоспад.

Полонсько-Кузійський – водоспад в Українських Карпатах, у Кузійському заповідному масиві Карпатського біосферного заповідника. Розташований у межах Рахівського району Закарпатської області, на схід від села Луг.

Водоспад однокаскадний, заввишки 2 м. Утворений у пригирловій частині струмка, який тече південно-західними схилами гори Полонська (1080 м.) і падає зі скельного уступу мармуроподібних вапняків. До водоспаду веде маркована стежка, яка починається від контори Кузій-Трибушанського масиву (відстань – 700 м).

Кузійський заповідний масив це заповідна територія у складу Карпатського біосферного заповідника.

Кобилецький Гук – каскад водоспадів в Українських Карпатах, при південних відрогах масиву Свидовець. Розташований у межах Рахівського району Закарпатської області, неподалік від південної околиці смт Кобилецька Поляна (урочище «Юрочково»). Загальна висота водоспаду – до 22 м. Висота найвищого каскаду – 8 м. Утворився на потоці Юрочково (права притока річки Шопурка), в місці, де потік перетинає скельний уступ блокового типу.

Площа 4925 га. Утворений 1974 році (спочатку як ландшафтний заказник). Розташований у межах лісового поясу на південно східних відлогах Свидівського масиву.

Найвищі вершини – Лисина (1409 м), Менчул (1242 м), Кимпа або Темпа (1089 м), Полонська (1087 м).

У південній частині масиву розташована смуга юрських мармуроподібних вапняків, що утворили численні скелі, серед яких виділяється скеля Соколине Бердо.

Кузійський заповідний масив входить до складу транс'європейського об'єкту Всесвітньої спадщини «Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи».

До Великобичківської територіальної громади відноситься об'єкт Кузій-Трибушани, що знаходиться в Кузійському заповідному масиві, Карпатський біосферний заповідник. Рік створення – 1990, плато складової частини Об'єкта – 1370 га, буферна зона – 3163 га, висота над рівнем моря: заповідник – 340-1490 м, складова частина Об'єкта – 420-1087 м.

Ця складова частина Об'єкта характеризується відносно теплим кліматом. Дуб скельний та дуб звичайний, які входять до складу місцевих мішаних букових лісів, зростають на найбільшій висоті в межах Об'єкта – близько – 1100 м над рівнем моря. Іншою особливістю є численні виходи вапняків, до яких приурочена унікальна кальцефільна флора з великою часткою рідкісних видів.

На території Великобичківської ОТГ розташовано території, що потрапляють до Смарагдової мережі (рис.2.6)

UA0000345 Kobyla. Площа 890 га. Кількість інших видів – 1. Кількість типів природних оселищ – 7.

UA0000608 Ліси поблизу с. Кобилецька Поляна. (Forests near Kobyletska Polyana). Біогеографічний регіон: Альпійський. Площа: 28853,08 га.

UA0000259 Східний Свидовець (Skhidnyi Svydovets). Площа території становить 15138 га. Кількість видів птахів – 13. Кількість інших видів – 20. Кількість типів природних оселищ – 24.

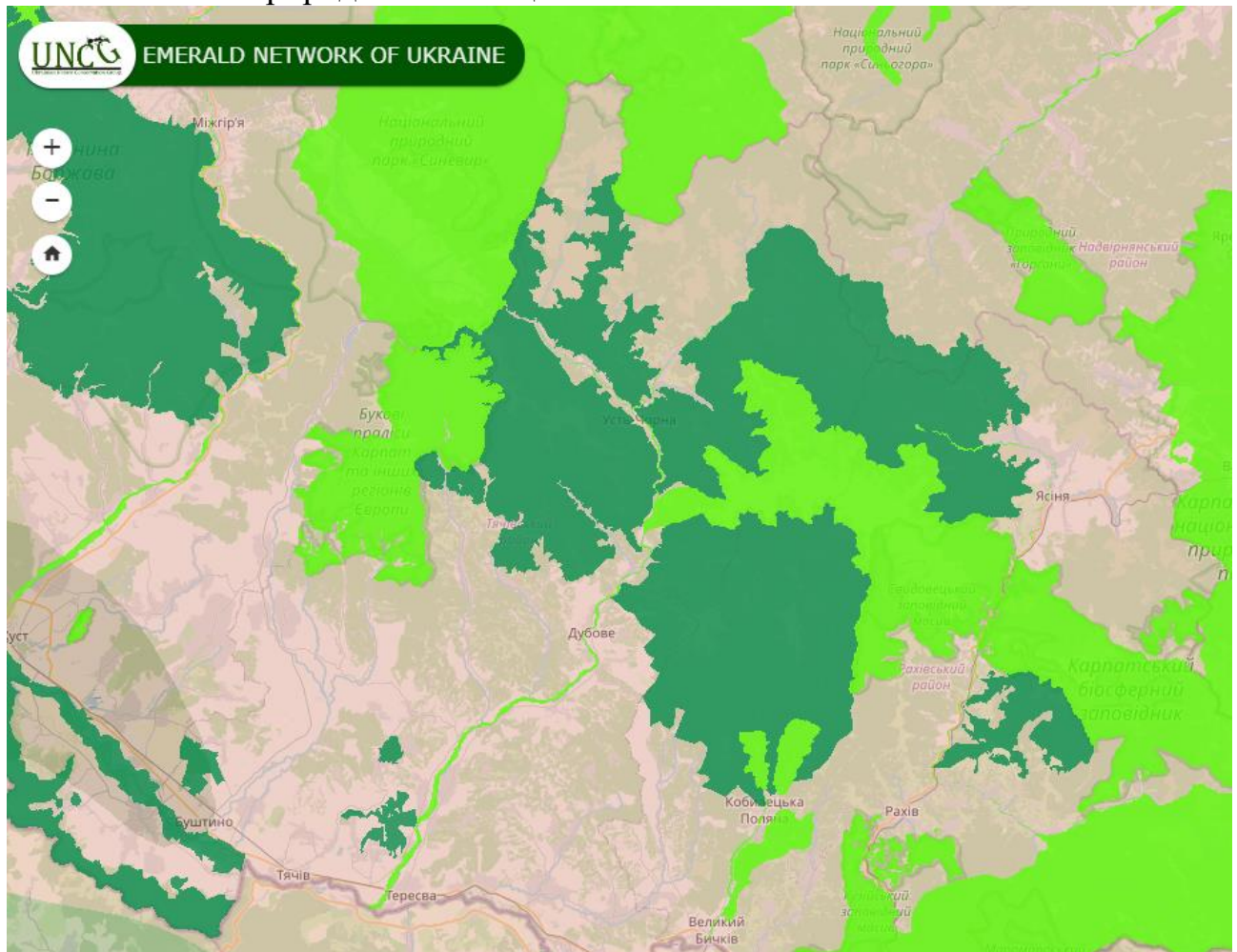

Рис. 2.6. Розташування територій Смарагдової мережі

Україна є однією з країн, що підписала Бернську конвенцію про біологічне різноманіття (Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі). Дата підписання Україною: 11 червня 1992 р. Дата ратифікації Україною: Закон України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29 листопада 1994 р. № 257/94-ВР. Дата набуття чинності: 29 грудня 1993 р., для України – 7 лютого 1995 р.

Смарагдова мережа України (англ. Emerald network) – українська частина Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року.

Мережа Емеральд (Смарагдова мережа, Emerald Network) – це мережа, що включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI, далі – «території (об'єкти) мережі Емеральд»). Мережа Емеральд проектується в державах, які є сторонами Бернської конвенції (всього 26 держав), у країнах Європейського Союзу на виконання Бернської конвенції створюється мережа «Натура 2000», яка проектується за

						Арк.
						27
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

аналогічними принципами, що і мережа Емеральд, але використовує юридичні і фінансові інструменти ЄС.

Провідною організацією, яка відповідає за розбудову даної мережі, є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Розробником першої черги Мережі (у 2009-2016 роках) була благодійна організація «Інтерекоцентр» (за цей період підготвлені описи на 271 територію). У період 2017-2019 років проектуванням Смарагдової мережі займається громадська організація «Українська природоохоронна група» (за 2017-2018 розроблено та подано на розгляд Бернської конвенції обґрунтування щодо створення ще 106 територій Мережі). Під час засідання Постійного комітету Конвенції 44-5 грудня 2019 року нові 106 територій були додані до складу мережі (№272-377). Проектом передбачено і створення екологічної мережі.

Екомережа – це складна, різнорівнева, просторова система природних біотичних і абіотичних елементів екосистеми, а також змінених і деградованих ландшафтів, що вимагають збереження або відновлення, у тому числі і шляхом невиснажливого використання. Як впливає з цього визначення, до складу екомережі мають бути включені не тільки території із збереженою природною рослинністю, але й змінені, навіть деградовані, ландшафти, які потребують відновлення.

Атмосферне повітря

За метеорологічними умовами територія має низький потенціал забруднення атмосферного повітря завдяки сприятливим умовам розсіювання викидів забруднюючих речовин.

Головними стаціонарними джерелами забруднення атмосферною повітря є діючі виробничі, виробничо-складські об'єкти, сільськогосподарські підприємства, вантажний транспорт, що обслуговує та зберігається на цих підприємствах.

Великий Бичків – один з найбільших організаційно-господарських і культурно-побутових центрів Рахівського району. Господарський комплекс громади складається з переважно виробничого сектору. Орієнтовна чисельність працівників лише центру громади становить – біля 1,5 тис. осіб.

Виробничий сектор. Представлений лісовим і сільським господарством, обробною промисловістю, будівництвом, транспортом та зв'язком; виробництвом й розподіленням електроенергії, тепла, газу й води. Кількість працівників сектору біля 0,9 тис. осіб.

Галуззю спеціалізації переробної промисловості є деревообробна промисловість.

Суттєвим джерелом забруднення атмосферного повітря виступає автотранспорт. Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов.

						Арк.
						28
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Серед забруднювальних речовин, що викидаються внаслідок руху транспортних засобів виділяють: оксиди вуглецю, оксиди азоту, бенз(а)пірен, неметанові леткі органічні сполуки, пил.

Водопостачання

Централізованим водопостачанням забезпечена незначна частина центральної частини селища Великий Бичків. Джерелом водопостачання є підрусліві води. Водозабірні споруди розташовані в місці впадіння р. Шопурки у р. Тиса.

Основна частина населення селища користується водою з шахтних колодязів. На даний час склалася складна ситуація з водопостачанням житлової забудови, яка розташована в районі колишнього Великобичківського ЛХК. Довгострокова виробнича діяльність лісохімічної галузі призвела до значного забруднення ґрунтів всієї території колишнього лісохімкомбінату. Зараз площа забрудненої території складає близько 2,00 га. Завдяки руху ґрунтових вод забруднення поширювалось і на ділянки домогосподарств, в наслідок чого шахтні колодязі, які забезпечували водопостачання місцевого населення, довелося закрити. У результаті - населення в цій частині селища має постійні проблеми з водопостачанням.

Для вирішення проблеми водопостачання даної частини селища було розроблено робочий проект «Будівництво водонапірних башт для забезпечення питною водою мікрорайону колишнього лісохімкомбінату» (м. Ужгород 2006 р.). Згідно проекту передбачалось проведення будівництва 6,30 км водопровідних мереж, двох водонапірних башт (50 м³ кожна) та двох бактерицидних установок «Водограй», на основі ультрафіолетового випромінювання. Як джерело водопостачання передбачалось використання існуючого підруслового водозабору. У 2009 році було розпочато будівництво водонапірної башти, але внаслідок відсутності фінансування роботи припинились.

З метою покращення якості водопостачання селища та відповідно до «Проекту на проведення пошуків питних підземних вод та буріння розвідувально-експлуатаційних свердловин на воду в Закарпатській області», у 2009 році, Закарпатською геологорозвідувальною експедицією були пробурені і обладнані 2 гідрогеологічні свердловини (для потреб господарсько-питного водопостачання). Згідно паспортів дебіт свердловин складає: свердловина №57 – 0,2 л/с (17,28 м³/добу), глибина свердловини – 18 м; свердловина №58 – 4,34 л/с (375,84 м³/добу), глибина свердловини – 20 м. На даний час в системі водопостачання селища свердловини не задіяні.

Водовідведення

Централізована система водовідведення у смт Великий Бичків відсутня. Мешканці користуються вигрібними ямами та дворовими вбиральнями. Асенізаційні машини вивозять стоки на Рахівське КП «РАХІВТЕПЛО».

Каналізаційні очисні споруди міста Рахів розташовані на околиці міста. Перша черга очисних споруд побудована в 1975 р. потужністю 10,8 тис. м³/добу. Капітальних ремонтів та реконструкцій з часу забудови не

									Арк.
									29
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

проводилось, за виключенням поточних ремонтів обладнання, ремонтів будівель і споруд, направлених на безпечну їх експлуатацію. Об'єм стоків, що потрапляють на споруди становить 550 м³/добу в суху погоду і 800 м³/добу у дощову.

На даний час на ОС працює III лінія I – II лінії не працюють – потребують ремонту переливні лотки, розподільні лотки, перила, загорожа, трапи. В цілому, необхідно провести модернізацію очисних споруд.

Екологічний стан поверхневих водних об'єктів і якість води в них є вирішальними чинниками санітарного та епідеміологічного благополуччя населення. Більшість басейнів рік згідно з гігієнічною класифікацією водних об'єктів за ступенем забруднення можна віднести до забруднених та дуже забруднених. Внаслідок недостатнього фінансування будівництво і реконструкція більшості об'єктів каналізування та водопостачання, запланованих державними і регіональними програмами охорони водних ресурсів практично не проводиться. Моніторинг якості води поверхневих водойм свідчить про те, що незважаючи на значний спад промислового виробництва за останні роки та зменшення у зв'язку з цим скиду у водойми стічних вод має місце тенденція до погіршення екологічного стану водойм I-ої та II-ої категорій, як за санітарно-хімічним так і за санітарно-мікробіологічним показниками. На сьогодні через високий рівень техногенного навантаження на водойми, практично всі водойми за рівнем забруднення наблизились до III класу, а очисних споруд технології водопідготовки фактично не змінилися.

Якість води погіршується через затоплення та підтоплення територій, передбачається зростання такої загрози для окремих долинних ділянок в разі підвищення температури води у місцевих водоймах на +0,7° +1,5° С, в результаті чого можливе послідовне погіршення якості води через зниження концентрації розчиненого кисню, ослаблення водообміну та евтрофікацію водних об'єктів.

Основними причинами забруднення поверхневих вод є надходження до водних об'єктів забруднювальних речовин у процесі поверхневого стоку води з забудованих територій та сільгоспугідь, ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Якісний стан підземних вод унаслідок господарської діяльності також постійно погіршується. Це пов'язано з існуванням фільтрувальних накопичувачів стічних вод, а також з широким використанням мінеральних добрив та пестицидів.

Погіршує ситуацію необлаштованість водоохоронних зон та прибережних захисних смуг. Про це свідчать наявність заболочених прибережних вод та пов'язаних з ними анафелогенних зон.

Всередині водоохоронної зони встановлюється прибережна захисна смуга (ПЗС) – зона суворих обмежень і регламентації, щодо використання території, в тому числі її забудова. Згідно ВКУ (ст.88) і ЗКУ (ст.60) ПЗС встановлюється з урахуванням конкретних умов, що склалися. Тобто ділянки, що мають земельний відвід в межах ПЗС з зазначенням цільового її використання.

						Арк.
						30
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Здоров'я населення

Чисельність населення громади станом на 1 січня 2022 року - 29526 осіб у тому числі дітей:

дошкільного віку - 1838

шкільного віку - 6054

Чисельність учнів, що здобувають освіту в закладах загальної середньої освіти, осіб - 4367

Чисельність пенсіонерів, осіб - 5548

Кількість народжених за 2021 рік, осіб - 257

Кількість померлих за 2021 рік, осіб - 450

Інфраструктура сфери охорони здоров'я

На території Закарпатської області у 2018 році діяв 651 лікувальнопрофілактичний заклад, у тому числі:

25 обласних медичних закладів;

21 центр первинної медико-санітарної допомоги; 14 районних лікарень;

7 міських лікарень;

1 міський пологовий будинок;

3 районні стоматологічні поліклініки; 4 дільничні лікарні;

308 амбулаторій загальної практики сімейної медицини; 3 самостійні поліклініки;

260 фельдшерсько-акушерських пунктів;

1 алергологічна лікарня;

1 державна установа НПМЦ „Реабілітація”.

Станом на 2018 рік в області нараховувалося 8223 ліжка, що становить 65,5 одиниць на 10 тис. населення області. У області 4408 лікарів, що в перерахунку на 10 тис. населення становить 35,1 одиниць, середнього медичного персоналу – 9520 працівників (75,8 працівників на 10 тис. населення області).

Відповідно до інформації Закарпатського обласного центру громадського здоров'я область має досить великий перелік як негативних так і позитивних значень показників здоров'я населення. Неінфекційні захворювання мають значний вплив на здоров'я населення, зокрема слід виокремити наступні ключові показники: Рівень загальної передчасної смертності від хвороб органів травлення (у віці від 30 до 70 років) – 121,9 на 100 000 населення, що є найвищим показником по країні, навіть у порівнянні із загальнонаціональним значенням – 77,9 на 100 000 населення та Передчасну смертність населення у віці від 30 до 70 років від цукрового діабету – 9,0 на 100 000 населення (4-е місце по країні, поступаючись лише Львівській, Волинській та Хмельницькій області).

Також в області спостерігається суттєві проблеми щодо рівня дитячої смертності. Смертність немовлят у віці до 1 року становить 10,9 на 1000 живонароджених, що є найгіршим показником по країні (національне значення – 7,0 на 1000 живонароджених). Показник дитячої смертності у віці до 5 років також має найвище значення по країні та складає 230,67 на 100 000

відповідного населення у порівнянні із національним – 140,73 на 100 000 відповідного населення.

Інфекційні захворювання характеризуються найкращим рівнем в Україні щодо Захворюваності на ВІЛ-інфекцію серед загального населення – 6,8 на 100 000 населення (національне значення – 41,1 на 100 000 населення), одним із найгірших показників по країні щодо Захворюваності на гепатит В серед загального населення із значенням по області 14,6 на 100 000 населення, поступаючись лише Рівненській та Івано-Франківській області та одним із найкращих показників щодо рівня смертності населення спричиненого СНІДом – 1,6 на 100 000 населення (загальнонаціональне значення – 8,18 на 100 000 населення).

Санітарне очищення населених пунктів

Система санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради планово-регулярне. Перевезення твердих побутових відходів здійснюється за графіком у терміни визначені санітарними нормами.

Знешкодження твердих побутових відходів здійснюється в межах ділянки з кадастровим номером - 2123655500:05:002:0064 (тип власності – комунальна, цільове призначення: 03.12 для розміщення та обслуговування місця знешкодження та утилізації відходів).

Ділянка МВВ знаходиться на заході від існуючої межі селища на землях запасу Великобичківської селищної ради (урочище Камінець). Реєстраційний номер МВВ та дата реєстрації – № 28, 03.08.2001; Найменування МВВ, код – Селищне сміттєзвалище, D1; Місце знаходження МВВ,(населений пункт, район), код - смт. Великий Бичків, Режим функціонування МВВ (діючих/ закритих) – діюче; Категорія екологічної безпеки МВВ – Категорія В, небезпечні; Характеристика МВВ (обсяг, площа, наземне, підземне) - обсяг – 500 тонн, наземне, площа – 0,5 га; Характеристика відходів (найменування, група, клас неб.) – Тверді побутові відходи, Група 77, 4 клас.

Послуги з вивезення відходів у громаді надає товариство з обмеженою відповідальністю "ЕКОБАТ ШУРАВІ".

Комунальне обслуговування громади здійснює Великобичківський ВЖКП (Закарпатська обл., Рахівський р-н, селище міського типу Великий Бичків, вул. О.Коперльос, буд. 6). Дата заснування - 07.10.1998. Основний вид діяльності - 38.11 Збирання безпечних відходів. Власники – Великобичківська селищна рада.

Великобичківський ВЖКП від 13.08.2020 р., техніка:

- бульдозер ДТ-75;
- екскаватор-колісний ЄО2821825;
- Зіл-ММЗ;
- Міні-екскаватор САТРPIUAR-302/5\$
- трактор КАТАКЕ 504;
- відвал для снігу;
- напівпричеп 2НТС-3,2.

						Арк.
						32
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Кобилецько-Полянське ВЖКП (Закарпатська обл., Рахівський р-н, селище міського типу Кобилецька Поляна, вул.Шевченка, будинок 29). Дата заснування підприємства - 06.02.2002. Основний вид діяльності - 36.00 Забір, очищення та постачання води. Власники – Великобичківська селищна рада.

З підприємствами, організаціями, установами, мешканцями приватного сектору укладені угоди на вивезення та утилізацію ТПВ. Централізованим збором ТПВ охоплено – 35% домогосподарств та 100% підприємств, установ, організацій.

До вивезення ТПВ згідно графіку (щотижнево) залучено 5 одиниць спеціального транспорту (сміттевозів) одна асенізаційна машина.

Основні заходи передбачені генеральними планами щодо вдосконалення та розвитку системи санітарного очищення населених пунктів селищної ради наступні:

- поліпшення управління ТПВ;
- забезпечення повного збору та своєчасного знешкодження всіх видів відходів;
- охоплення усіх населених пунктів планово-регулярним санітарним очищенням;
- впровадження системи роздільного збирання, сортування, утилізації, подрібнення і інших заходів з метою зменшення об'ємів вивезення і захоронення відходів;
- модернізація спецавтотранспорту та іншої техніки для санітарного очищення;
- використання відходів у якості вторинної сировини;
- створення сприятливих умов для розвитку бізнесу у сфері поводження з ПВ;
- забезпечення необхідної кількості контейнерів для збору сміття;
- дотримання технології прибирання доріг;
- забезпечення утримання місць збирання та зберігання відходів у відповідності до санітарно-гігієнічних вимог.

						Арк.
						33
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Сучасний стан навколишнього природного середовища населених пунктів Великобичківської селищної ради охарактеризований на підставі аналізу стану компонентів довкілля – атмосферного повітря, водних ресурсів, зелених насаджень, ґрунтів, а також поводження з відходами. Оцінка тенденцій передбачала порівняння основних екологічних параметрів за останні роки.

Також надана характеристика кліматичних умов населених пунктів Великобичківської селищної ради та стану здоров'я населення.

Значним антропогенним чинником в населених пунктах Великобичківської селищної ради залишається велика кількість накопичених побутових відходів. Найбільш вразливими компонентами довкілля, які зазнають негативного впливу побутових відходів, є поверхневі та ґрунтові води, ґрунти, забруднення яких виникає у разі просочення шкідливих компонентів відходів, а також здоров'я населення.

При гіпотетичному «нульовому» сценарії коли не складається або не затверджується схема санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради, подальший санітарний стан населених пунктів є очевидно проблематичним і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, виникненню стихійних звалищ, забруднення водного басейну, погіршення міського ландшафту в цілому.

Впровадження схеми санітарного очищення та реалізація її заходів, які передбачають подальше впровадження системи роздільного збору побутових відходів, збільшення обсягів їх переробки та утилізації, а також впровадження технології очищення та знезараження зливових і дренажних вод, прибирання території населених місць у літній та зимовий періоди буде мати позитивний вплив на стан довкілля з одночасним зменшенням впливу існуючих незмінних факторів: надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти, яке здійснюється переважно від місць видалення відходів.

Табл. 3.1 – Узгодженість із стратегічними напрямками розвитку населеного пункту

Екологічні цілі	Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання	Створення сучасної системи управління твердими побутовими відходами
1. Підвищення енергоефективності	+1	+1
2. Поліпшення стану водного та повітряного басейнів	+2	+2
3. Поводження з відходами	+2	+2
4. Збереження	+1	+ 1

біорізноманіття		
5. Формування екологічної культури мешканців	+2	+2

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

+2 – цілі схеми санітарного очищення добре узгоджені з екологічними цілями населених пунктів;

+1 – цілі схеми санітарного очищення та екологічні цілі населених пунктів принципово узгоджуються, проте не узгоджені в Схемі. Необхідно тісніше пов'язати цілі на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

0 – цілі схеми санітарного очищення та екологічні цілі населених пунктів нейтральні по відношенню одні до одних;

-1 – цілі схеми санітарного очищення та екологічні цілі населених пунктів не узгоджуються, але можуть бути узгоджені, в рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей схеми та міських екологічних цілей;

-2 – цілі схеми санітарного очищення та регіональні екологічні цілі принципово суперечать одні одним, необхідні термінові заходи, сформовані на уточнення цієї цілі схеми санітарного очищення.

Реалізація схеми санітарного очищення буде мати позитивний вплив на рівень утилізації відходів, тобто сприяти його збільшенню, що є важливим індикатором розвитку населених пунктів Великобичківської селищної ради ради.

Оскільки заходи схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради в основному спрямовані на створення комплексної системи управління відходами різних видів, і мають обмежити їх негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, від впровадження схеми можна очікувати виключно позитивних результатів.

						Арк.
						35
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом

Схема санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради спрямована на створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему поводження з відходами відповідно до державних будівельних і санітарних норм, тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, у т.ч. на територіях з природоохоронним статусом.

Загальна, зведена оцінка ймовірного впливу реалізації Схеми санітарного очищення на довкілля наведена в табл. 4.1.

Табл. 4.1

Оцінка ймовірного впливу реалізації планової діяльності містобудівної документації на довкілля відповідно до контрольного переліку

№	Чи може реалізація планованої діяльності спричинити:	Очікування впливу			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		+		
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			+	
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів?			+	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
8.	Збільшення скидання			+	

	шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?				
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Поводження з відходами					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19.	Збільшення кількості відходів I- III класу небезпеки?			+	
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	

21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями документа державного планування та цілями місцевих громад?			+	
Біорізноманіття та рекреація					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних			+	

									Арк.
									38
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

	можливостей?				
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
Населення та інфраструктура					
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44.	Стимулювання розвитку			+	

	екологічно небезпечних галузей виробництва?				
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	
46.	Суттєве вилучення будь-якого невідновлюваного ресурсу?			+	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності можуть викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Оцінка головних впливів на довкілля та здоров'я населення.

На основі експертних оцінок, представлених в таблиці, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу Схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради на довкілля:

1) Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Схеми ймовірно передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за рахунок збільшення спецавтотранспорту для вивезення ТПВ.

2) Вплив на водні ресурси. Схема санітарного очищення не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. А навпаки вдосконалення систем зливової каналізації, реконструкція контейнерних майданчиків, перехід на централізовану каналізаційну систему, замість вигрібних ям, призведе до покращення якості поверхневих та підземних вод.

3) Відходи. Великобичківська ОТГ характеризується середнім рівнем утворення побутових відходів. Впровадження схеми санітарного очищення та створення комплексної системи поводження з ТПВ сприятиме зменшенню обсягів утворення твердих побутових відходів.

						Арк.
						40
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Схеми санітарного очищення не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Схемі санітарного очищення не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не має призводити до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. Схема санітарного очищення не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкції контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, зменшення чисельності безпритульних тварин має сприяти покращенню здоров'я населення.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. Схема санітарного очищення не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення поводження з відходами та підвищення енергосфсктивності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Схеми санітарного очищення може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох цілей Схеми може призвести до покращення екологічної ситуації на території громади.

						Арк.
						41
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Регулювання в сфері охорони довкілля на державному та місцевому рівні здійснюється на основі таких програм:

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року № 385;

- Стратегія сталого розвитку «Україна-2020», схвалена Указом Президента України від 12 вересня 2015 року № 5/2015;

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати ряд зобов'язань:

– пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

– виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

– проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;

– узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

– забезпечення загальної доступності матеріалів Схеми санітарного очищення та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

– надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

– оцінка ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;

– використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища.

Угода про асоціацію з Європейським Союзом передбачає суттєві зміни екологічної політики України, зокрема у сфері управління відходами. Держава Україна зобов'язалася інтегрувати у вітчизняне законодавство різні норми, закладені у Директивах:

						Арк.
						42
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- про відходи;
- про захоронення відходів.

Основні стандарти управління відходами, що містяться в Директивах Європейського Союзу і які Україна зобов'язалася впровадити у національному законодавстві, спрямовані на захист навколишнього середовища від негативних наслідків антропогенної діяльності.

Рамкова Директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. «Про відходи та скасування деяких директив».

Це головний документ у цій сфері, який Україна зобов'язана виконати. Вона вважається рамковою, оскільки встановлює межі та шаблони для законодавства. Один із найважливіших прописаних у ній принципів - це принцип створення «ієрархії пріоритетів поводження з відходами».

Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів».

Відповідно до ієрархії пріоритетів поводження з відходами, захоронення відходів на сміттєзвалищах є найменш бажаним заходом. Тому його слід обмежувати до мінімуму. Але в тому випадку, якщо від цього нікуди не дітися й відходи потрібно захоронити на сміттєзвалищі, потрібно дотримуватись норм, які містяться у цьому документі. Загальна мета згаданої Директиви - запобігання чи зменшення, наскільки це можливо, негативного впливу на довкілля, зокрема на поверхневі та ґрунтові води, повітря, а також здоров'я людей від захоронення відходів, шляхом запровадження жорстких технічних вимог до відходів та полігонів.

Схема санітарного очищення населених пунктів визначає головні напрями у сфері поводження з відходами в населених пунктах з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях даних Директив.

Оцінка відповідності проекту детального плану зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Основними напрямами співробітництва України з міжнародними організаціями є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; поводження з відходами; оцінка впливу на довкілля.

Міжнародні обов'язки Україна у сфері охорони довкілля зафіксовані у таких програмах:

- Конвенція про біологічне різноманіття, (1992 р., м. Ріо-де-Жанейро Бразилія), ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

						Арк.
						43
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки.

Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. Станом на 01.01.2016 р. мережа займала близько 8% території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду.

Територія документа державного планування, що підлягає стратегічній екологічній оцінці входить до Смарагдової мережі України. При реалізації планованої діяльності обов'язково дотримуватися чинного природоохоронного законодавства.

Разом з тим варто зазначити, що більшість заходів, передбачених проектом у в сфері розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, благоустрою, поводження з відходами відповідають загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяють дотриманню міжнародних зобов'язань.

									Арк.
									44
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідками для довкілля, у тому числі для здоров'я населення вважаються ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) наразі відсутні.

1) Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Схеми ймовірно передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за рахунок збільшення спецавтотранспорту для вивезення ТПВ.

Вплив на клімат і мікроклімат. Боротьба зі зміною клімату і запобігання зміні клімату – це система заходів, спрямована на скорочення викидів парникових газів (далі – ПГ) і стримування процесу зростання середньої глобальної температури атмосфери Землі. Перелік таких заходів визначено міжнародними угодами – Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до неї, Паризькою кліматичною угодою, а на національному рівні – Концепцією реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 932-р. Для отримання кількісних значень потрібно розрахувати поточні середньорічні сумарні викиди та поглинання ПГ від території чи регіону та оцінити середньорічні сумарні викиди та поглинання ПГ після завершення ДДП. Наразі кількісний вплив на клімат оцінюється в тоннах CO₂-еквіваленту.

Зважаючи на відсутність фактологічних даних щодо парникових газів в межах регіону та оцінюючи характер планованої діяльності можна зробити висновок, що кліматичні фактори (у т. ч. зміна клімату та викиди парникових газів) – негативних впливів не передбачається. Змін мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується, Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

2) Вплив на водні ресурси. Схема санітарного очищення не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. А навпаки вдосконалення систем зливової каналізації, реконструкція контейнерних

майданчиків, перехід на централізовану каналізаційну систему, замість вигрібних ям, призведе до покращення якості поверхневих та підземних вод.

3) Відходи. Великобичківська ОТГ характеризується середнім рівнем утворення побутових відходів. Впровадження схеми санітарного очищення та створення комплексної системи поводження з ТПВ сприятиме зменшенню обсягів утворення твердих побутових відходів.

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Схеми санітарного очищення не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Облаштування контейнерних майданчиків для великогабаритних та ремонтних відходів на місцях стихійних смітників та будівництво контейнерних майданчиків позитивно вплине на ґрунтове середовище та дозволить залучити додаткові земельні ділянки до господарського використання.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Схемі санітарного очищення не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не має призводити до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. Схема санітарного очищення не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкції контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, зменшення чисельності безпритульних тварин має сприяти покращенню здоров'я населення.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. Схема санітарного очищення не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення поводження з відходами та підвищення енергосфктивності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Схеми санітарного очищення може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Схеми санітарного очищення населених пунктів не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох цілей Схеми може призвести до покращення екологічної ситуації на території громади.

						Арк.
						46
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації схеми санітарного очищення. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок реалізації рішень схеми санітарного очищення.

Для територіально-планувальної організації населених пунктів з урахуванням планувальних обмежень як зон регулювання та обмеження забудови:

- рекомендуються наступні інженерно-планувальні заходи: провадження новітніх технологій виробничого і санітарно-технічного устаткування, що забезпечує максимальне уловлювання, утилізацію чи знешкодження викидів забруднюючих речовин в атмосферу;

- централізація викидів забруднюючих речовин шляхом максимального скорочення кількості труб, вентиляційних шахт, дефлекторів, аераційних ліхтарів тощо;

- дотримання параметрів планувальних обмежень при реалізації рішень, передбачених даним проектом: розробка проектів організації СЗЗ при розміщенні нових та реконструкції існуючих виробничо-комунальних підприємств;

- дотримання параметрів обмежень, визначених санітарними нормами та екологічним законодавством, при будівництві об'єктів та мереж інженерної інфраструктури - СЗЗ від очисних споруд зливової каналізації, каналізаційних насосних станцій, охоронні зони інженерних споруд та комунікацій тощо.

Для розвитку сфери забезпечення системами інженерно-транспортної інфраструктури населених пунктів та надання комунальних послуг, інженерної підготовки та захисту території:

- розвиток системи відведення поверхневого стоку з усієї території;
- будівництво очисних споруд зливової каналізації в існуючих та проектних місцях випуску стічних вод, що дозволить зменшити забруднення води, покращити санітарно-гігієнічні умови території.

Впровадження вищезазначених заходів сприятиме покращенню умов проживання, оздоровленню навколишнього середовища та підвищенню його екологічної стійкості до техногенних навантажень.

						Арк.
						47
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Оцінка альтернатив у контексті стратегічної екологічної оцінки схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище.

«Варіант нульової альтернативи».

У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради не затверджується. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій, наведених у попередніх розділах. Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток населених пунктів Великобичківської селищної ради є неможливим, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання можливостей розвитку та погіршення екологічної ситуації в населених пунктах Великобичківської селищної ради.

«Базовий сценарій».

Затвердження Схеми санітарної очистки населених пунктів забезпечить створення відповідної інфраструктури та визначить завдання, які покликані створити комплексну систему поводження з відходами відповідно до державних будівельних і санітарних норм, тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини.

Ускладнення, що виникали в процесі СЕО:

До ускладнень, що виникали в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна віднести:

- недостатню кількість статистичних та фактологічних даних щодо соціально-економічної характеристики досліджуваного району Закарпатської області та, зокрема такої інформації в розрізі окремих населених пунктів Великобичківської ОТГ;

- відсутність офіційних даних щодо екологічних програм та програм соціально-економічного розвитку району, а також відсутність екологічних даних в розрізі окремого населеного пункту.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Стратегічна екологічна оцінка встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків впровадження схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради. Результати моніторингу мають бути відкритими.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію схеми санітарного очищення;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що схема виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів. Система запропонованих в схемі санітарного очищення індикаторів включає еколого-економічні та екологічні індикатори:

- збільшення частки переробки до 70 % відходів;
- зменшення кількості стихійних звалищ відходів;
- зменшення відсотку захоронених відходів;
- співвідношення частки перероблених та утилізованих відходів до утворених;
- кількість облаштованих згідно нормативних вимог контейнерних майданчиків;
- кількість безпритульних тварин на вулицях населених пунктів Великобичківської селищної ради.

Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані (див. табл. 9.1).

						Арк.
						49
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Основні функціональні заходи моніторингу наслідків виконання ДДП

Індикатор	
Відходи	
	Обсяги утворення ТПВ на території населених пунктів
	Обсяги роздільно зібраних відходів
	Обсяги зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів
	Обсяги зібраної вторинної сировини
Водні ресурси	
	Обсяги очищення зливових вод дощової каналізації

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що план виконується відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг повинен відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Даний розділ не розглядається, адже зважаючи на характер планованої діяльності та запропоновані заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування транскордонні наслідки реалізації проектних рішень ДДП для довкілля приграничних територій, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації

1. Населені пункти Великобичківської селищної ради продукують значну кількість відходів. Ускладнює екологічну ситуацію відсутність системи перероблення побутових відходів.

2. Аналіз трендів стану утворення відходів в досліджуваних населених пунктах виявив тенденцію до збільшення обсягів утворення відходів і збільшення обсягів захоронення відходів.

3. Схема санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради спрямована на зменшення техногенного впливу на довкілля, збільшення обсягів збирання відходів, їх сортування та зменшення обсягів захоронення відходів.

4. Реалізація схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради не призведе до появи нових негативних наслідків для довкілля якщо під час її реалізації будуть належним чином враховані природоохоронні вимоги. Реалізація багатьох цілей схеми може призвести до покращення екологічної ситуації в населених пунктах.

5. Ймовірність того, що реалізація схеми санітарного очищення призведе до негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

6. Пропозиції, які були надані членами робочої групи з розроблення схеми санітарного очищення, враховані під час розробки схеми санітарного очищення.

7. Моніторинг екологічних індикаторів ефективності впровадження схеми санітарного очищення є важливою формою контролю того, який фактичний вплив на довкілля матиме схема санітарного очищення, та необхідною передумовою забезпечення санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради. Необхідно передбачити регулярність збору моніторингових даних за визначеними індикаторами та їх постійний аналіз для врахування під час прийняття рішень щодо планування розвитку в майбутньому.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Схеми санітарного очищення населених пунктів Великобичківської селищної ради було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації. Реалізація схеми санітарного очищення населених пунктів за умови дотримання екологічних та нормативних вимог має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля та зменшенню захоронення відходів. Поєднання зусиль, спрямованих на покращення громадського простору, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме розвиток населених пунктів Великобичківської селищної ради як безпечних для довкілля та високих стандартів життя.

						Арк.
						51
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Закон України «Про відходи»
- 2 Закон України «Про благоустрій населених пунктів»
- 3 Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження»
- 4 Закон України «Про ліцензування певних видів діяльності»
- 5 Кодексу цивільного захисту України
- 6 ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій
- 7 ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування
- 8 ДБН В.2.2-9-2009 Громадські будівлі та споруди
- 9 ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій
- 10 ДБН Б.2.2-6 2013 Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту
- 11 ДБН В.2.5-74 2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування
- 12 ДБН В.2.5-75 2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування
- 13 ДБН В.2.5-56-2014 Системи протипожежного захисту
- 14 ДБН В.1.1.7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва
- 15 ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму
- 16 ДСТУ 3587-97 Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану
- 17 ДСТУ-Н Б В.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків
- 18 ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови»
- 19 ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги»
- 20 Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)
- 21 Положення про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів (Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2000 №1120)
- 22 Порядок видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах (Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045)
- 23 Правила надання послуг з вивезення побутових відходів (Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070)
- 24 Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами (постанова Кабінету Міністрів України від 13.7.2016 № 446)
- 25 Технічні правила ремонту і утримання міських вулиць та доріг КТМ 204 України 010-94 (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 27.12.1994)

						Арк.
						52
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

26 Правила утримання житлових будинків і прибудинкових територій (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 17.05.2005 № 76)

27 Рекомендації удосконалення експлуатації діючих полігонів та звалищ твердих (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.2006 №5)

28 Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105)

29 Методичні рекомендації з прибирання території об'єктів благоустрою населених пунктів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 07.07.08 № 213)

30 Методичні рекомендації із формування громадської думки щодо екологобезпечного поводження з побутовими відходами (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.2.2010 № 38)

31 Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.02.2010 №39)

32 Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 №170)

33 Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 7.6.2010 №176)

34 Правила експлуатації полігонів побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435)

35 Методичні рекомендації із забезпечення ефективного відведення поверхневих вод (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 23.12.2010 № 470)

36 ГБН «Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги технологічного проектування» (Наказ Мінжитлокомунгоспу від 21.02.2011 № 14)

37 Методика роздільного збирання побутових відходів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.08.2011 № 133)

38 Технічні правила ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.2.2012 № 54)

39 Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 № 196)

40 Методика підготовки вулично-дорожньої мережі населених пунктів до зимового періоду (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 17.7.2013 №319)

									Арк.
									53
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

41 Методичні рекомендації щодо збирання відходів електричного та електронного обладнання, що є у складі побутових відходів (Наказ Мінрегіону від 22.01.2013 № 15)

42 Методичні рекомендації щодо безпечного поводження з компонентами (складовими) небезпечних відходів у складі побутових відходів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.08.2013 № 423)

43 Порядок розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 №57)

44 Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення (Наказ Мінрегіону України від 01.12.2017 №316)

45 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (Наказ МОЗ України від 19.06.1996 № 173)

46 Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань (Наказ МОЗ України від 01.08.1996 № 239)

47 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів (Наказ МОЗ України від 18.12.2002 № 476)

48 Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145)

49 Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо поводження з медичними відходами (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 08.06.2015 № 325)

50 Ветеринарно-санітарні вимоги до утримання тварин у притулках (Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 15.10.2010 № 438)

51 Положення про притулок для тварин (Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 15.10.2010 № 439)

52 Перелік небезпечних властивостей (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.10.2000 № 165)

53 Правила пожежної безпеки в Україні (Наказ МВС України від 20.12.2014 № 1417)

						Арк.
						54
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		